

МӨНГӨНИЙ БОДЛОГЫН ШИЙДВЭРИЙГ ТАНИЛЦУУЛАХ ХЭВЛЭЛИЙН БАГА ХУРЛЫН ПРОТОКОЛ

2018.11.27

Монголбанкны Мөнгөний бодлогын хороо 11 дүгээр сарын 27-нд ээлжит бусаар хуралдаж, бодлогын хүүг 1 нэгж хувиар нэмэгдүүлж, 11 хувьд хүргэх шийдвэр гаргалаа. Мөнгөний бодлогын хорооны шийдвэртэй холбоотойгоор сэтгүүлчдийн асуултад Монголбанкны удирдлагууд дараах байдлаар хариулав.

Мөнгөний бодлогын газрын захирал Б.Баярдаваа:

Монголбанкны мөнгөний бодлогын хорооны ээлжит бус хурлаар бодлогын хүүг 1 нэгж хувиар өсгөж, 11 хувьд хүргэх шийдвэр гаргалаа. Энэхүү шийдвэрийг гаргахад хэд хэдэн хүчин зүйл нөлөөлсөн. сүүлийн үед эдийн засгийн идэвхжил харьцангуй өндөр төвшинд гүйцэтгэлтэй байна. Үүнд нэгдүгээрт, гадаад зах зээл дээр харьцангуй өндөр төвшинд тогтож байгаа экспортын бүтээгдэхүүний үнэ нөлөөлж байна. Нөгөө талаас хөрөнгө оруулагчдын итгэл сайн байгаа. Энэ нь зээлжих зэрэглэлийн агентлагууд Монгол Улсын зээлжих зэрэглэлийг сайжруулж буйгаар харагдаж байна. түүнчлэн төсөв болон мөнгөний бодлогын оновчтой арга хэмжээнүүд макро эдийн засгийг богино хугацаанд тогтворжуулж, дунд, урт хугацаанд тогтвортой өсөлтийн замд нь гаргаж ирэх бодлогууд үр дүнтэй хэрэгжиж байна. Энэ нөхцөл байдлын тод илрэл нь хөдөлмөрийн зах зээл дээр ажилгүйдлийн төвшин 6.9 хувь болж, буурснаар харагдлаа. Мөн ажил эрхлэлтийн төвшин жилийн өмнөхөөс 4.4 хувиар өссөн бөгөөд сүүлийн 1-2 жилийн хугацаанд тасралтгүй нэмэгдэж байгаа нь хөдөлмөрийн зах зээл дээр гарч ирж байгаа сайн үзүүлэлт болж байна. Нөгөө талаас Оюутолгойн далд уурхайн бүтээн байгуулалтын хөрөнгө оруулалтууд эдийн засагт тасралтгүй орж ирж байна. Энэ бүх зүйлүүд эдийн засагт таатай нөлөөллийг үзүүлж байна. Үүнтэй зэрэгцээд 2016 оны 12 дугаар сараас хойш Монголбанкнаас бодлогын хүүг шат дараатайгаар бууруулсан нь эдийн засагт гарч байгаа зээлийн нөхцөлийг сайжрууллаа. Энэ нь юуны өмнө зээлийн хүү тогтвортой буурч байгаагаар, зээлийн нийлүүлэлт нэмэгдсэнээр харагдаж байгаа. Инфляцийн төвшин Монголбанкны зорилтот төвшинд байна. Монголбанкны зорилтот төвшин ирэх 2020 он хүртэл инфляцийг 8 хувьд тогтворжуулах, 2021 оноос эхлэн 6 хувь руу бууруулах Үндсэн чиглэлийг батлуулсан. Хэдийгээр дотоод эдийн засгийн идэвхжил сэргэж, инфляци зорилтот төвшинд байгаа хэдий ч үүний нөгөө талд харгалзан үзэх зайлшгүй хүчин зүйлүүд байна гэж үзсэн.

Тухайлбал, гадаад хүчин зүйл дотоод эдийн засагт хүчтэй нөлөөлж байна. Монгол Улсын эдийн засаг гадаад орчноос хамаарал ихтэй, экспортын бараа, бүтээгдэхүүний 70 орчим хувь нь зөвхөн гурван бүтээгдэхүүний экспорт, түүний орлогоос хамаардаг. Энэ нөхцөл байдал нь эдийн засагт гадаад орчны хүчин зүйлийг зайлшгүй харгалзан үзэх нөхцөл байдлыг үүсгэж байна. Энэхүү нөхцөл байдлыг Монголбанкны мөнгөний бодлогын хорооны есдүгээр сарын хуралдааны тэмдэглэлээс та бүхэн харж болно. Хурлын тэмдэглэлд эдийн засгийн нөхцөл байдал, гадаад орчны тодорхой бус байдал үргэлжилж, төлбөрийн тэнцэл дээр дарамттай нөхцөл байдал үүсвэл мөнгөний бодлогын хүүг өсгөх асуудлыг хэлэлцэнэ гэж дурдсан. Үүний дагуу мөнгөний бодлогын хороо хуралдаж, бодлогын хүүг

өсгөх шийдвэр гаргалаа. Дотоод талаасаа харгалзан үзэх хүчин зүйлийн тухайд ирэх жил эдийн засагт нэлээд том дэмжлэг орж ирнэ. Нэгэнт төсвийн бодлого талаасаа тэлэлт явагдаж байгаа нөхцөлд нийт макро эдийн засгийнхаа тэнцвэрийг хадгалахын тулд мөнгөний бодлого дээр зайлшгүй арга хэмжээ авах шаардлагатай болсон. Ингэснээр макро эдийн засгийн дунд, урт хугацааны тогтвортой байдлыг хадгална гэж мөнгөний бодлогын хороо үзсэн.

Блүүмбэрг ТВ:

12 дугаар сараас эхлэн 28 долоо хоногтой ТБҮЦ гаргахаар болсон байна. Энэ шийдвэрийг гаргах цаад үндэслэл, шалтгаан нь юу байна вэ?

НУСЗЗГ-ын захирал А.Энхжин:

Төв банкнаас өнөөдрийн байдлаар 28 хоногтой буюу 4 долоо хоногийн хугацаатай үнэт цаасыг долоо хоног бүрийн даваа гарагт арилжаалж байгаа. Одоогийн байдлаар ТБҮЦ-ны үлдэгдэл 4.7 их наяд төгрөгт хүрсэн. ТБҮЦ-ны үлдэгдэл сүүлийн жилүүдэд эрс өсч байна гэх шүүмжлэл бий. Тэгэхээр төв банкны хувьд банк хоорондын зах дээр байгаа илүүдэл нөөцийг үнэт цаас гаргаж, өөр дээрээ татах замаар ханш, инфляцид ирэх дарамтыг удирддаг. Тэгэхээр төв банк үнэт цаас гаргаж, банк хоорондын зах дээр байгаа илүүдэл нөөцийг татаж авахгүй бол банкууд энэ нөөцөө валют руу оруулах, эсвэл эрсдэл өндөртэй зээл гаргах замаар эдийн засгийн тэнцвэргүй байдлыг нэмэгдүүлэх эрсдэлтэй. Үүнээс урьдчилан сэргийлэх зорилгоор төв банк үнэт цаас гаргаж, илүүдэл нөөцийг татаж авдаг. Тэгэхээр бид 4 долоо хоногтой үнэт цаасныхаа хугацааг сунгаад, 28 долоо хоногтой үнэт цаасыг маргаашаас эхлэн банкуудад арилжаалж эхлэхээр боллоо. Энэхүү шийдвэрийг гаргаснаар банкуудын илүүдэл нөөцийг удирдахад үр өгөөжтэй алхам болно. Банкуудын хувьд үүсээд байгаа нэг хүндрэл нь юу гэхээр 2017 оны намраас хойш ЗГҮЦ-ны арилжааг зогсоосон. Тэгэхээр банкуудын хувьд дотоодын зах зээл дээр хөрөнгө оруулж болох хамгийн урт хугацаатай хэрэгсэл нь өнөөдрийн байдлаар 4 долоо хоногтой ТБҮЦ байгаа. тэгэхээр төв банкнаас 6 сарын хугацаатай үнэт цаасыг гаргаснаар банкууд нөөцөө урт хугацаатай хөрөнгө оруулалтад байршуулах боломжтой болно. Одоо мөрдөж байгаа журмын дагуу банкууд нийт активынхаа 25 хувийг түргэн хөрвөх чадвартай хөрөнгөд байршуулах шаардлагатай. Тэгэхээр Засгийн газар үнэт цаас гаргахаа зогсоосон. Төв банкны үнэт цаасны үлдэгдэл 4.7 их наяд төгрөг байна гэхээр нийт 30 их наяд төгрөгийн активтай банкны салбарын хувьд 15-16 хувьтай л тэнцэж байна. Ерөнхийдөө банкуудад түргэн хүрэх чадвартай активт хөрөнгө оруулах шаардлага бий. Төв банкнаас 6 хүртэлх сарын хугацаатай үнэт цаас гаргаснаар нэгдүгээрт, нөөцийг удирдах замаар мөнгөний бодлогоо хэрэгжүүлэх боломж, бололцоо сайжирна. хоёрдугаарт, банкууд урт хугацаатай активт хөрөнгө оруулах боломж нээгдэнэ. Үүнээс гадна төв банкнаас банкуудад 90 хүртэлх хоногийн хугацаатай репо санхүүжилтийг олгож эхэлсэн. Банкууд 6 сарын хугацаатай ТБҮЦ-ны арилжаанд оролцсоноор энэхүү үнэт цаасаа барьцаалаад төв банкнаас 90 хүртэлх хоногийн хугацаатай репо санхүүжилтийг авах боломжтой. Ингэснээр зээлийн хүү, хадгаламжийн хүү буурах эерэг нөлөө авчирна.

Өнөөдөр сонин:

Мөнгөний бодлогын хүүг өсгөж байгаа нь зээлийн хүүд хэрхэн нөлөөлөх вэ?

Монголбанкны Ерөнхийлөгч Н.Баяртсайхан:

Бодлогын хүүг нэмэгдүүлж байгаа нь зээлийн хүүнд тодорхой хэмжээгээр нөлөөлнө. Үүнийг бид тооцож тооцож үзсэн. Бодлогын хүү 1 хувиар өсөхөд аж ахуйн нэгж, байгууллагуудад очих зээлийн хүү 0.3 хувиар өсдөг гэсэн тооцоо бий. Тэгэхээр бодлогын хүүг дагаж зээлийн хүү өсөх нөхцөл байдлыг бид үгүйсгэхгүй байгаа. Гэхдээ эдийн засгийн одоогийн нөхцөл байдал бодлогын хүүг нэмэгдүүлэх арга хэмжээ авахаас өөр аргагүй боллоо. Тийм ч учраас бид 12 дугаар сард хуралдах байсан Мөнгөний бодлогын хорооны хурлаа наашлуулж, 11 дүгээр сард яаралтай хуралдаж, шийдвэр гаргаж байгаа юм.

Монгол ТВ:

ОУВС-ийн зүгээс активын чанарын үнэлгээг дахин хийсэн. Үүгээр банкууд өмнөхөөсөө ч муу дүн авсан гэх мэдээлэл байна. Энэ бодитой мэдээлэл үү?

Монголбанкны дэд Ерөнхийлөгч Б.Лхагвасүрэн:

Активын чанарын үнэлгээ хийгдээд дууссан. дахиж, хоёр дахь удаагаа хийсэн зүйл байхгүй. гэхдээ активын чанарын үнэлгээний дүн тавдугаар сард гарсан. дүнд үндэслээд, энэ 12 дугаар сарыг дуустал арилжааны банкууд өөрийн хөрөнгөө өсгөх бизнес төлөвлөгөө гаргаад ажиллаж байгаа. Төлөвлөгөөний хэрэгжилт дээр Монголбанк хяналт тавьж байгаа.

Өдрийн сонин:

28 долоо хоногийн хугацаатай үнэт цаас ямар хэмжээтэй, ямар хүүтэйгээр гаргах вэ?

НУСЗЗГ-ын захирал А.Энхжин:

Хүүгийн хувьд бид бодлогын хүү дээр нэмэх нь нэг хувь гэж тогтоож байгаа. Монголбанк бодлогын хүүгээ өсгөж, 11 хувь болгосон. Тэгэхээр 28 долоо хоногтой үнэт цаасны хүү 12 хувь байх юм. Хэмжээний хувьд бид нөөцийнхөө таамаглал дээр үндэслээд, ямар хэмжээгээр арилжаалахаа тухай бүр шийдээд явна. Арилжааны давтамжийн хувьд хоёр долоо хоногт нэг удаа, лхагва гараг бүр зохион байгуулна.

Өдрийн сонин:

Төсөв өндөр хэмжээний алдагдалтай батлагдсан гэж та бүхэн хэлж байна. гэтэл урд хөрш нүүрс авахаа багасгачихлаа. Энэ тохиолдолд төсвийн алдагдал дахиад ч нэмэгдэхээр байна. Энэ алдагдлын нөлөөллийг хэрхэн тооцоолж байгаа вэ?

МБХ-ны гишүүн Ц.Батсүх:

Ирэх оны төсөвт 42 сая тонн нүүрс экспортолно гэж тооцоолсон. түүнийхээ дагуу төсвийн орлогоо нэмэгдүүлж тооцсон. Энэ маягаар явбал, мэдээж төсвийн орлого дутна. дутагдсан орлогоо яаж нөхөх нь сангийн яамны асуудал байх.

Блүүмбэрг ТВ:Эдийн засгийн өсөлт тогтвортой байна гэж төв банкнаас мэдэгдэж байгаа. Ирэх оны тухайд энэ тогтвортой байдлыг алдагдуулах хамгийн гол

эрсдэлүүдийг төв банк хэрхэн харж, тооцоолж байгаа вэ? Мөн Мөнгөний бодлогын хорооны өмнөх хурлаар төв банкны зүгээс ханш тогтвортой байна гэж мэдээлж байсан. Гэтэл өнөөдөр 2600 төгрөгийг давчихлаа. Үүний шалтгаан юу байв?

Монголбанкны Ерөнхийлөгч Н.Баяртсайхан:

Бид 2016 онд ихээхэн төвөгтэй, эдийн засгийн өсөлт саарсан, инфляци бус дефляци болсон, хүндрэлтэй нөхцөл байдалд Монголбанкны удирдлагад ирсэн. Сүүлийн хоёр жилийн хугацаанд авч хэрэгжүүлсэн эдийн засгийн шинэчлэл, өөрчлөлтийн арга хэмжээний үр дүнд нөхцөл байдал нэлээд наашилсан. Эдийн засгийн өсөлт сайжирсан. гуравдугаар улирлын эдийн засгийн өсөлт 6.7 хувьтай гарлаа. Зээлийн хүү ч бас дунджаар жилийн 21-22 хувь байсан нь одоо буурч, 17-18 хувь болсон байна. ажилгүйдэл буурч байна. Ажлын байрны тоо өслөө гэх зэргээр эдийн засагт нааштай, гэрэл гэгээтэй үзүүлэлтүүд гарч байгаа. Гэхдээ манай эдийн засагт эрсдэл нэлээд үүсч эхэллээ. Тийм учраас Монголбанк холбогдох шийдвэрийг гаргах шаардлагатай гэж үзсэн. Юуны өмнө энэ бол манай гадаад зах зээлтэй холбоотой байна. Та бүхний мэдэж байгаачлан манай экспортын хэмжээнд нэлээд хязгаарлалт хийх нөхцөл байдал үүслээ. Энэ асуудлыг шийдвэрлэхийн тулд Засгийн газар хурдан шуурхай арга хэмжээ авч, нөхцөл байдлыг сайжруулах байх гэж Монголбанк харж байгаа. Түүнээс гадна АНУ-ын төв банк бодлогын хүүгээ нэмэгдүүлсэн. Цаашид ч нэмэгдүүлэх магадлалтай байна. Үүнтэй холбоотойгоор ганц Монголд бус хөгжиж байгаа бүх улс орны зах зээлээс хөрөнгө гадагшлах процесс дэлхий даяар явагдаж байгаа. Ийм нөхцөл байдалд хөгжиж байгаа орнууд өөрсдийн үндэсний мөнгөн тэмдэгтийн өгөөжийг нэмэгдүүлэх арга хэмжээ авч байна. Тэгэхээр өнөөдөр Монголбанк бодлогын хүүгээ нэмэгдүүлж байгаа нь үндэсний мөнгөн тэмдэгт төгрөгөө хадгалах, үнэ цэнийг нь нэмэгдүүлэх чиглэлээр авч байгаа арга хэмжээ юм. Нөгөө талаар гадагшаа урсаж байгаа хөрөнгийн хэмжээг бага ч болов татах зорилготой арга хэмжээ. Мөн чадвал гаднаас орж ирэх хөрөнгийн урсгалыг Монгол руу чиглүүлэх зорилгоор авч хэрэгжүүлсэн бодлогын томоохон арга хэмжээ юм. Ханшийг тогтворжуулахад аль ч орны төв банкинд байдаг үндсэн хэдхэн л арга хэмжээ бий. Бид бүгдийг нь хэрэглэж байгаа. Нэгдүгээрт, бид ханшийг тогтворжуулахын тулд зах зээл дээр валютын интервенц хийдэг. Оны эхнээс хойш Монголбанк нийт 979 сая ам.долларын интервенцийг хийсэн байна. Тэгэхээр бид төгрөгийн ханшийг тогтворжуулах, аж ахуйн нэгж, иргэдийн валютын хэрэгцээг хангах чиглэлээр ажиллаж байна. Өөр нэг арга нь бодлогын хүүг нэмэгдүүлэх. Бодлогын хүүг нэмэгдүүлэхийн цаад учир шалтгааныг та бүхэн мэдэж байгаа. Энэ бол аж ахуйн нэгж, иргэдийн гар дээр байгаа хөрөнгийн чөлөөт эх үүсвэрийг төв банк өндөр бодлогын хүү зарлах замаар өөр дээрээ үнэт цаас гаргаж, төвлөрүүлж авдаг арга хэрэгсэл. Энэ аргыг өнөөдөр маш олон оронд хэрэглэж байна. ОХУ-ын төв банк сая шийдвэрээ гаргасан. Өмнө нь Турк, Аргентин зэрэг улс орны төв банкууд бодлогын хүүгээ нэмэгдүүлсэн. Бид ч бас цаашид ийм аргыг хэрэглэж байгаа нь ханшийг тогтворжуулах нэг арга гэж ойлгох хэрэгтэй.

ТВ9:

УИХ-ын гишүүн О.Баасанхүү ипотекийн зээлийн хүүг 3 хувь болгож бууруулах боломжтой гэж мэдэгдээд байгаа. Тэгэхээр ингэж бууруулах боломжтой юу, УИХ-ын

гишүүн О.Баасанхүүгийн зүгээс та бүхэнд энэ талаар албан ёсоор хандсан зүйл байгаа юу?

Монголбанкны Ерөнхийлөгч Н.Баяртсайхан:

Бидэнд одоогоор албан ёсны санал УИХ-ын гишүүнээс ирээгүй байна. Одоогоор ипотекийн хөтөлбөрийн санхүүжилт яаж явагдаж байгаа вэ гэхээр Монголбанкнаас 4 хувийн хүүтэй эх үүсвэрийг арилжааны банкуудад олгож байгаа. Арилжааны банкууд түүнийг 8 хувь болгоод, орон сууц авна гэсэн иргэдэд олгож байгаа. Бид өнөөдөр мөнгөний бодлогын хүүг 11 хувьд хүргэх шийдвэр гаргаж байна. Тэгэхээр Монголбанкны мөнгөний бодлогын хүүнээс хэд дахин бага хүүгээр бид арилжааны банкуудад зээл олгож байгаа. Энэ хоорондын зөрүү Монголбанкны алдагдал болж байгаа. Тийм ч учраас ОУВС-ийн зүгээс тавьж байгаа нэг шаардлага нь аливаа улс оронд ипотекийн хөтөлбөрийг Засгийн газар, сангийн яам нь хэрэгжүүлдэг. Төв банк хэрэгжүүлдэггүй. Тийм учраас үүнийг Засгийн газарт шилжүүлэх ёстой гэж үзэж байгаа. Уг нь 2019 оны нэгдүгээр сарын 1-нээс бид Засгийн газарт шилжүүлэх ёстой байсан. Гэвч Засгийн газрын нөхцөл байдлыг та бүхэн мэдэж байгаа. Асар их хэмжээний буюу 1.9 их наяд төгрөгийн алдагдалтай төсөв батлагдсан. Үүн дээр нэмээд ипотекийн хөтөлбөрийг шилжүүлбэл төсвийн алдагдал их хэмжээгээр нэмэгдэнэ. Тийм учраас Монголбанк Засгийн газартайгаа хамтраад хөтөлбөрөө 2019 онд үргэлжлүүлнэ. Энэ асуудлыг яаж шийдвэрлэх вэ гэдэг гарц, шийдлийг бид бүхэн хайж байгаа. дэлхийн банкнаас техникийн туслалцаа үзүүлж байгаа. Энэ туслалцааны үр дүн хараахан гараагүй байна. Тэгэхээр 2019 ондоо бид дахин үргэлжлүүлье гэдэг зарчим дээр Засгийн газартай тохирсон.

Өдрийн сонин:

Төсөв баталж байх үед та бүхэн ийм өндөр алдагдалтай баталж болохгүй гэж Засгийн газарт хэлсэн үү? Одоо тэгээд төсвийн алдагдал бүр өндөр болох асуудал гарч ирэхээр Монголбанк энэ Засгийн газрын асуудал гэдэг байдлаар хандаж болох уу?

Монголбанкны Ерөнхийлөгч Н.Баяртсайхан:

Маш олон нөхцөл байдал үүссэнийг та харж байгаа. Нэгдүгээрт, нүүрсний тээвэрлэлт дээр ямар нөхцөл байдал үүсээд, хэчнээн километр машины цуваа үүссэн нь ойлгомжтой байгаа. хоёрдугаарт, улс төрийн нөхцөл байдал шууд нөлөөлж байна. Монгол хүн гэдэг чинь бүх юмыг анхааралтай хараад сууж байдаг. Улс төрийн нөхцөл байдал үүсээд, жаахан бужигнаан гараад эхлэхээр маш болгоомжлох, хамгаалах нөхцөл байдал руу шилжиж байна. Энэ бүх нөхцөл байдлыг харгалзаж үзээд, миний гаргасан шийдвэр дээр УИХ-аас томилсон Мөнгөний бодлогын хорооны гишүүд ярилцаад, мөнгөний бодлогын төлөвийг чангаруулах зайлшгүй нөхцөл байдал үүслээ гэж үзсэн. Энэ бол Монгол Улсын эдийн засгийн тогтвортой байдал, санхүүгийн тогтвортой байдлыг хамгаалахад чиглэсэн бодлогын шийдвэр юм.